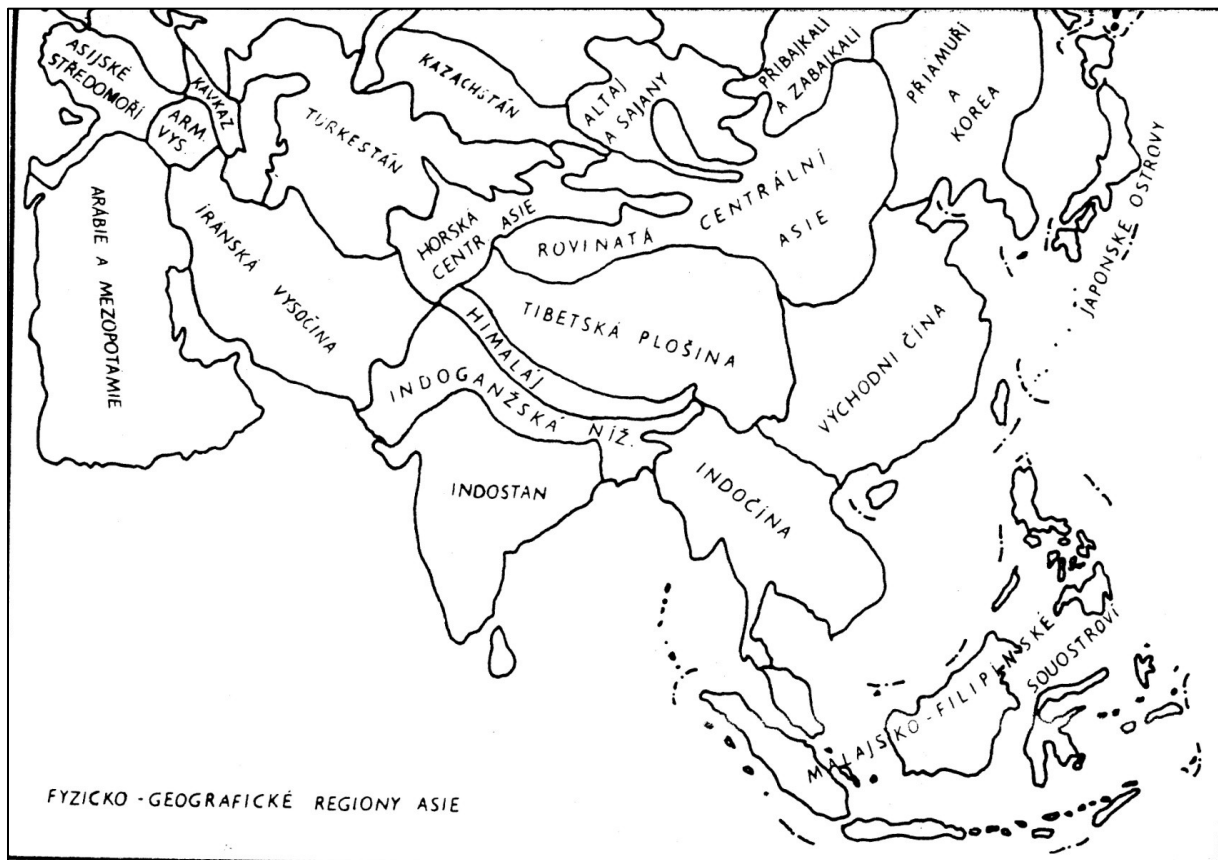

FYZICKOGEOGRAFICKÉ REGIONY ASIE

(stručná struktura regionů)

1.) ARÁBIE A MEZOPOTÁMIE

HIDŽÁZ – vypíná se nad příkopovou propadlinou Rudého moře

ASÍR

JEMENSKÉ POHOŘÍ – TIHÁMA (úzká pobřežní nížina)

- suché kontinentální podnebí, srážky stoupají směrem na J

HADRAMAUT

OMÁNSKÉ VRCHY (SV svahy pod vlivem monzunů, JZ svahy – savana a poušť), pokračování poh.

Zagros, úzká pobřežní nížina BATÍNA

vnitrozemské pouště

NAFÚD – červený písek

DAHNA

RUB-AL-CHÁLÍ – 150 m duny, slaná poušť

pouštní nížina HASA – zásoba ropy

SYRSKÁ PLOŠINA – SYRSKÁ POUŠŤ

MEZOPOTÁMIE – 1200 km dlouhý pruh v tektonické depresi

a) HORNÍ MEZOPOTÁMIE – pahorkatinná polopoušť

b) DOLNÍ MEZOPOTÁMIE – Babylonská nížina, zavlažování (obilniny, bavlník, datlovník), říční jezera

2.) ASIJSKÉ STŘEDOMOŘÍ

- začátek na SZ Syrské plošiny

LEVANTA

GHÓR – tektonická deprese, Mrtvé moře, řeka Jordán

LIBANON – pohoří

ANATOLSKÁ PLOŠINA – bezodtoká pánev se slanými jezery (j. Tuz), Z – obilniny, V – chov ovcí

PONTSKÉ POHOŘÍ – seismicky aktivní oblast, etésiová vegetace, S – pěstování mandlí, fiků, tabáku,
Z – zásoby černého uhlí, Pb-Zn rud

TAURUS – krasové tvary

ostrov Kypr – 2 horská pásma: KARPAS, TRODOS

3.) ARMÉNSKÁ VYSOČINA

- horský uzel pohoří: Pontské, Taurus, Elborz, Zagros

- tektonické zlomy a lávové příkrovy

VELKÝ ARARAT – sopečný kužel

- pramenná oblast Tigridu, jezera: Van a Urmijské

- převládá chov ovcí a koz

KURDISTÁNSKÉ HORY

4.) ÍRÁNSKÁ VYSOČINA

- rozsáhlé kotliny pokryté pouštěmi

VELKÁ SOLNÁ POUŠŤ (Dašte Kevír)

LÚT (Dašte Lút)

BALÚČSKÁ PLOŠINA – polopouštní charakter

KOHRÚDSKÉ HORY – sopečné pohoří

ELBORZ: S – srážky → JIHOKASPICKÁ NÍŽINA, J – pouštní vegetace

ZAGROS – vápencové a flyšové hřbety oddělené tektonickými kotlinami, pokračování jsou MARRÁN
a SULAJMÁNSKÉ HORY

5.) INDOGANŽSKÁ NÍŽINA

nížina INDU: region PAŇDŽÁB → poušť THÁR → KAČSKÉ BAŽINY

nížina GANGY: letní monzuny → srážky → kácení lesů → zemědělská oblast, SUNDBARAN -
společná delta Gangy a Brahmaputry

6.) INDOSTAN

DEKÁNSKÁ PLOŠINA

- zbytek krystalického štítu se zlomy, paleozoické sedimenty + 3-H čediče

- tropické kontinentální klima s málo srážkami (500 – 700 mm)

- řeky Gódávarí a Krišna → zavlažování

- na SZ monzunové lesy, ve vnitrozemí savany

VÝCHODNÍ GHÁT – ložiska magnetitu, rud bauxitu a zlata

ZÁPADNÍ GHÁT – tropické monzunové lesy

SATPUR a VINDHJA – pohoří

MÁLAVA – suchá, ale úrodná plošina

o. Srí Lanka – Centrální masiv s Adamovou horou, s pevninou spojen ostrovy tzv. Adamův most

7.) INDOČÍNA

ARAKÁNSKÉ POHOŘÍ – pokračování na Andamanech a Nikobarech

IRAVÁDSKÁ NÍŽINA – náplavová, zemědělsky využívaná v povodí ř. Iravadi

plošina ŠAN

- monzunové podnebí, stálezelené lesy a vlhké savany

- zásoby nerostných surovin (uhlí, rudy Pb, Zn a Fe)

- pěstování plodin (rýže, čajovník) a chov ovcí a koz

- vybíhají 2 pásy pohoří

a) KUTAN → PHUKET → Malajský pol.

b) ANNAMSKÉ POHOŘÍ: V svahy – tropické deštné lesy, Z svahy – suchá opadavé lesy a
savany

MEKONGSKÁ NÍŽINA

MENAMSKÁ NÍŽINA

8.) MALAJSKO-FILIPÍNSKÉ SOUOSTROVÍ

Barmský horský oblouk → Andamany a Nikobary → Velké Sundy

sopečné pásmo: Malé Sundy → Timor → Celebes → Moluky → Mindanao

SUMATERSKÁ NÍŽINA – mokřady, zásoba ropy
SUNDSKÝ ŠELF – zásoby ropy a zemního plynu
relikt sopky KRAKATAU /RAKATA/ (Sundský průliv)

9.) **HORSKÁ CENTRÁLNÍ ASIE**

HINDÚKUŠ (*Tirič Mir* 7690 m) – klimatická bariéra
CHAJBARSKÝ PRŮSMYK – strategická spojnice Kábulu a Pěšaváru
PAMÍR – horský uzel pohoří: HÚNDÚKUŠ, KARÁKORÁM, KCHUN LUN, ŤAN ŠAN (*Pik Pobedy*
7439 m) – ledovce, jehličnaté lesy, horské louky, stepi a polopouště na úpatích
TURFANSKÁ PROLÁKLINA – 154 m pod hladinou moře

10.) **ROVINATÁ CENTRÁLNÍ ASIE**

TARIMSKÁ PÁNEV – j. Lobnor
TAKLAMAKAN – písečná poušť
DŽUNGARSKÁ PÁNEV → Velká jezerní kotlina → CHANGAJ
MONGOLSKÝ ALTAJ
GOBIJSKÁ PLOŠINA
a) VÝCHODOMONGOLSKÁ ROVINA – chov dobytka a pěstování obilí
b) poušť GOBI
SEVEROČÍNSKÁ HORNATINA – zavlažování, zásoby černého uhlí

11.) **ALTAJ A SAJANY**

kaledonské vrásnění → třetihorní rozlámání → modelace ledovcem
MONGOLSKÝ ALTAJ
ZÁPADNÍ SAJAN
VÝCHODNÍ SAJAN

12.) **PŘIBAJKALÍ A ZABAJKALÍ**

JABLONOVYJ CHREBET

13.) **PŘÍAMUŘÍ A KOREA**

MANDŽUSKÁ KOTLINA – centrální část, mírné monzunové podnebí, stepi a lesostepi, zásoby
černého uhlí a Fe rud
VELKÝ CHINGAN – lemuje Mandžuskou kotlinu na západě, chladné podnebí, permafrost, tajga →
stepi
MALÝ CHINGAN – lemuje Mandžuskou kotlinu na SV

14.) **JAPONSKÉ OSTROVY**

2 horská pásma:
a) Kamčatka → Tchaj -wan
b) pokračování Kchun-lunu kolmo na ostrov Honšú: poruchová zóna FOSSA MAGNA
JAPONSKÉ ALPY – FUDŽISAN
nížina KANTÓ

15.) **VÝCHODNÍ ČÍNA**

VELKÁ ČÍNSKÁ NÍŽINA – nánosy Huang He: překládání koryta řeky
a) Severočínská část
b) Východočínská část
JIHOČÍNSKÁ PAHORKATINA – pobřeží riasového typu
JÜNNANSKÁ PLOŠINA – nejbohatší rudné území Číny
SEČUÁNSKÁ PÁNEV – úrodné půdy, teplé monzunové podnebí → 3 úrody ročně

16.) **TIBETSKÁ PLOŠINA**

- ve výšce 4500 – 5000 m, skalnatý povrch, vysokohorské pouště
- krátká léta s nočními mrazy, ledovce, slaná i sladká jezera
- údolí řek: skromné zemědělství (rýže, brambory, luštěniny, chov jaků)
SEČUÁNSKÁ HORY – na JV
KARÁKORÁM (K2)
CHUNDŽARÁBSKÝ PRŮSMYK
TRANSHIMALÁJ
KCHUN – LUN

CCHAJDAMSKÁ PÁNEV – polopoušť a stepi

17.) **HIMALÁJ**

klimatická bariéra, vertikální stupňovitost vegetace

3 rovnoběžná pásma: Velký Himaláj (Mt. Everest, Annapurna), Malý Himaláj, Siválík

18.) **TURKESTÁN**

aridní kontinentální subtropické klima

poušť KARAKUM A KYZYLKUM (černá poušť) – slané poušť, intenzivní zavlažování, Amudarja a Syrdarja

Aralské jezero – zazemňování – ekologická katastrofa

TURANSKÁ NÍŽINA – slanomilná vegetace

plošina USTJURT

KASPICKÁ NÍŽINA – nánosová (Volha, Ural Emba), pod hladinou moře

19.) **KAZACHSTÁN**

celiny

KAZAŠSKÁ PLOŠINA – jezero Balchaš

TURGAJSKÁ BRÁNA

20.) **KAVKAZ**

MALÝ KAVKAZ – j. Sevan

LIŠSKÝ HŘEBEN – Suramský průsmyk (dopravní význam)

VELKÝ KAVKAZ (*Elbrus* 5642 m) – klimatický předěl mezi mírným a subtropickým pásem, Z – srážky → husté lesní porosty

KUMO-MANYČSKÁ SNÍŽENINA – tektonického původu původní spojení Kaspického a Černého moře – definitivně uzavřena ve čtvrtohorách